

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА СЛОВАЦЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного
факультету

 Юрій БІДЗІЛЯ
«03» лютого 2025 року

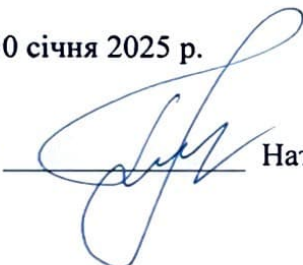
**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УКРАЇНСЬКА ТА ЧЕСЬКА ЛІТЕРАТУРИ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035. Філологія
Предметна спеціальність (Спеціалізація)	035.038. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша-чеська
Освітня програма	Чеська мова та література
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	Українська, чеська

Робоча програма навчальної дисципліни «Українська та чеська літератури: порівняльний аспект» для здобувачів вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035. Філологія предметної спеціальності (спеціалізації) 035.038. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша-чеська освітньої програми «Чеська мова та література».

Розробник: Петріца Наталія Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри словацької філології

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *словацької філології*
протокол № 5 від 30 січня 2025 р.

Завідувач кафедри Наталія ПЕТРИЦА

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету
протокол № 4 від 31 січня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії Галина ШКУРКО

© Петріца Н.М., 2025 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний
університет», 2025 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом
	Денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС –3	Рік підготовки:
Загальна кількість годин –90	3-й
Кількість модулів – 2	Семестр:
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	5-й
	Лекції:
	24
	Практичні (семінарські):
	20
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:
Форма підсумкового контролю: усна або письмова	Самостійна робота:
	46

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Українська та чеська літератури: порівняльний аспект» є реценція українського та чеського письменства від найдавніших часів до початку XXI століття з урахуванням досягнень новітнього літературознавства, окреслення основних тенденцій його розвитку, характеристика творчого доробку ключових письменницьких персоналій української та чеської літератури в контексті художніх надбань та естетичних орієнтирів світового літературного процесу.

Відповідно до освітньої програми «Чеська мова та література», вивчення дисципліни «Українська та чеська літератури: порівняльний аспект» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких загальних (ЗК) компетентностей спеціальності (ЗК 03, ЗК 04, ЗК 05, ЗК 06, ЗК 07, ЗК 10, ЗК 12) та фахових (спеціальних) компетентностей (ФК 01, ФК 02, ФК 05, ФК08):

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК05. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ФК01. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК05. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК 07. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Українська та чеська літератури: порівняльний аспект» є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми «Чеська мова та література»:

ОК 1. Історія та культура України

ОК 7. Основи теорії літератури

ОК 8. Світовий літературний процес

ОК 14. Історія Чехії

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Чеська мова та література**», вивчення навчальної дисципліни «**Українська та чеська літератури: порівняльний аспект**» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації	ПРН 01
Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати	ПРН 02
Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.	ПРН 08
Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).	ПРН 13
Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.	ПРН 15

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами вищої освіти після опанування навчальної дисципліни «**Українська та чеська літератури: порівняльний аспект**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
<i>Уміти</i> спілкуватися з професійних питань державною та чеською мовами з метою організації ефективної міжкультурної комунікації, зокрема і в контексті українсько-чеських літературних зв'язків.	ПРН 01
<i>Ефективно використовує</i> цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією з проблем розвитку української та чеської літератури, <i>презентує</i> результати власних та командних проєктів.	ПРН 02
Здобувач <i>уміє застосовувати</i> в професійній діяльності знання з українського та чеського літературознавства, з питань розвитку письменства, системно <i>застосовує</i> знання з предметної галузі.	ПРН 08
<i>Уміє орієнтуватися</i> в літературознавчих напрямках і школах українського та чеського красного письменства, критично <i>осмислювати</i> новітні досягнення літературознавчої науки, демонструє власну інтерпретацію літературних явищ, <i>уміє</i> визначати унікальні риси кожної літературної традиції.	ПРН 13
<i>Володіє</i> методами та принципами літературознавчого аналізу, <i>вміє</i> виявляти спільні та відмінні риси розвитку української та чеської літератур, <i>уміє</i> проводити паралелі, <i>розуміє</i> значення українсько-чеського діалогу в сучасному культурному просторі.	ПРН 15

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: залік, модульна контрольна, поточне оцінювання на заняттях; усна чи письмова відповідь на практичному занятті; підготовка рефератів, презентацій; оформлення читацького щоденника.

Під час навчання використовуються такі основні методи: пояснювально-ілюстративний (інтерактивна лекція, лекція з мультимедійною презентацією; проблемна лекція); частково-пошуковий (бесіда); метод аналізу; репродуктивний (робота з навчально-методичною літературою), мозковий штурм.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: відповіді на практичних заняттях, усне опитування, участь у дискусіях та обговореннях, презентації.

Контроль самостійної роботи здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань на практичних заняттях, під час індивідуальних та групових консультацій тощо.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Індивідуальна (самостійна) робота	Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	20	50	100
7	7	8	8			

T1, T2, T3, T4, T5, T6 – теми.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Індивідуальна (самостійна) робота	Модульна контрольна робота	Сума
T5	T6	T7	T8	20	50	100
7	8	7	8			

T7, T8, T9, T10, T11, T12 – теми.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	5	25	5	25

Індивідуальна робота: (довід, мультимедійна презентація, реферат)	3	15	3	15
Ведення читачого щоденника	1	5	1	5
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Набуття фахових компетентностей в неформальній освіті на сертифікованих онлайн-платформах (за наявності сертифіката)	1	5	1	5
Разом		100		100

Критерії оцінювання під час практичних занять

Теоретичні знання з курсу «Українська та чеська літератури: порівняльний аспект» перевіряються й оцінюються за результатами усної відповіді на питання практичних занять, що складені у відповідності до змісту навчальної програми.

Критерії оцінювання навчальних досягнень під час практичних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується літературознавчою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота здобувача, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується літературознавчою термінологією. Але в процесі розкриття окремих питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому деякі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота здобувача, який відтворює значну частину навчального матеріалу, розкриває його основний зміст, виявляє елементарні знання з тематики курсу. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота здобувача, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання курсу.
1 бал	Оцінюється робота здобувача, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота здобувача, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його розкрити, не розуміє змісту теоретичних питань та не вміє на практиці застосовувати ці знання.

Критерії оцінювання реферату

Оцінка	Критерії оцінювання
5 балів	Виконані всі вимоги до написання й захисту реферату: позначені проблема й обґрунтована її актуальність, зроблений аналіз різних точок зору на проблему й логічно викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, дані правильні відповіді на додаткові питання

4 бали	Виконані всі формальні вимоги до написання й захисту реферату: витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення. Проблема позначена, але не достатньо обґрунтована її актуальність, зроблений короткий аналіз різних точок зору на проблему й викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита достатньо повно, дані правильні відповіді на додаткові питання
3 бали	Основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені недоліки. Зокрема, є неточності у викладі матеріалу; відсутні логічна послідовність у судженнях; не витриманий обсяг реферату; є недоліки в оформленні; на додаткові питання дає неповні відповіді
2 бали	Є істотні відступи від вимог до реферування. Зокрема: тема розкрита лише частково; допущені фактичні помилки в змісті реферату або при відповіді на додаткові питання; відсутній висновок
1 бал	Тема реферату не розкрита, виявляється істотне незрозуміння проблеми
0 балів	Реферативна робота не виконана

Критерії оцінювання доповіді /презентації

Оцінка	Критерії оцінювання
5 балів	Відображена світоглядна позиція здобувача, його погляд на сутність проблеми. Проблема розкрита на теоретичному рівні, у зв'язках і з обґрунтуваннями, з точним і повним використанням фахових термінів і понять у контексті відповіді. Робота логічна, послідовна, композиційно чітка. Дано аргументацію своєї думки з опорою на факти та теоретичні відомості.
4 бали	Представлено власну точку зору при розкритті проблеми. Проблема розкрита з використанням основних термінів і понять у контексті відповіді (теоретичні зв'язки й обґрунтування не присутні або явно не простежуються). Дано аргументацію своєї думки з опорою на факти.
3 бали	Проблема розкрита при формальному використанні фахових термінів. Власна думка не достатньо аргументована фактами
2 бали	Представлено власну позицію за даною проблематикою на побутовому рівні без необхідної аргументації.
1 бал	Проблема не розкрита або дана інформація не в контексті завдання
0 балів	Завдання не виконано.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

До модульного контрольного оцінювання допускаються всі здобувачі. При визначенні оцінки за модуль враховуються результати модульної контрольної роботи (МКР) та поточного контролю під час практичних занять, самостійної роботи.

МКР складається з трьох блоків завдань.

Перший блок (1-20 балів) містить висвітлення теоретичних питань навчальної дисципліни.

Другий блок (1-30 балів) містить тестові завдання.

Підсумкова оцінка за кожний модуль складається із суми балів за поточне оцінювання (50 б.) і результату модульної контрольної роботи (50 б.) Максимальна оцінка – 100 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються студенти, які не виконали усі види обов'язкових практичних робіт, передбачених робочою програмою, а також підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів. Студент, який за результатами модульних контролів отримав оцінку «F» (0-34 бали), повинен до

проведення підсумкового (семестрового) контролю покращити цю оцінку принаймні до показника FX (≥ 35 балів) під час чергування викладача на кафедрі. Без такого покращання він до підсумкового (семестрового) контролю не допускається.

Відповідно до «**Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсних) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті**» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання здобувачів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який: - всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; - вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; - засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; - засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; - вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; - самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує здобувач, який: - повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; - має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; - під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач, який: - в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок; - вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; - опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує здобувач, який: - знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; - виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; - ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; - допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач, який: - володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачу, який: виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється здобувачу, який: - володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; - допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; - не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
для екзамену,	для заліку	для екзамену, курсового проекту	Для заліку

курсового проекту (роботи), практики		(роботи), практики	
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	зараховано
74-81	C	добре	зараховано
64-73	D	задовільно	зараховано
60-63	E	задовільно	зараховано
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Тема 1. Особливості історичного розвитку української та чеської літератур. Періодизація історії української та чеської літератур.

Короткий огляд історичного контексту розвитку української та чеської літератур. Порівняльна історія української та чеської літератури: періодизація, паралелі, спільні теми та впливи. Значення порівняльного аналізу літератур для кращого розуміння культурних взаємозв'язків. Середньовіччя та початки писемності: *Україна*: Київська Русь і роль церковнослов'янської літератури. «Повість минулих літ» як зразок літописної традиції. *Чехія*: Великоморавська держава, Кирило і Мефодій, старочеські релігійні тексти. Гуманізм і Ренесанс (XIV–XVI ст.): *Чехія*: Ян Гус і чеський гуманізм. *Україна*: діяльність братських шкіл, Острозька Біблія. Паралелі: вплив Реформації та релігійних зрушень. Бароко та козацька доба. *Україна*: барокова література, творчість Івана Вишенського, Григорія Сковороди. *Чехія*: контрреформаційна література та твори Яна Амоса Коменського. Подібності: пошук духовного ідентифікаційного наративу.

Тема 2. Класицизм в українській та чеській літературах

Спільні та відмінні риси класицизму в українській та чеській літературах, аналізуючи ключові тексти, жанри та літературні ідеали, притаманні обом традиціям. Український класицизм: риси, персоналії, твори.: Г.Сковорода, І.Котляревський. П.Гулак-Артемівський, Є.Гребінка, Г.Квітка-Основ'яненко. Етапи чеського національного відродження. Чеський класицизм: риси, персоналії, твори: Й.Добровський, В.М.Крамеріус, Пухмаєр, Ф.Палацький, Я.Колар. Рукописи Краловедворський та Зеленогорський.

Тема 3. Особливості розвитку романтизму в українській та чеській літературах

Україна та Чехія: історичний контекст. Загальні риси романтизму. Український романтизм і національне відродження. Основні персоналії та їх внесок: Тарас Шевченко, збірка "Кобзар", Маркіян Шашкевич та "Руська трійця: альманах "Русалка Дністрова", Пантелеймон Куліш: роман "Чорна рада. Основні теми українського романтизму. Чеський романтизм і національне відродження.. Початки романтизму в чеській літературі. Стильові принципи

романтизму. Карел Гінек Маха та його творчість. Карел Яромир Ербен, генезис, текстові трансформації та інтерпретації Kytice. Карел Гавлічек-Боровський. Ф. Челаковський

Тема 4. Особливості реалізму в українській та чеській літературах.

Особливості українського літературного реалізму: соціально-побутовий реалізм Івана Нечуя-Левицького, Михайла Старицького, Марка Кропивницького, Леоніда Глібова; специфічно народницький - у творах Олени Пчілки та Бориса Грінченка; соціально-психологічний - у Панаса Мирного та Івана Франка, у пізніших драмах М. Старицького, в поезії Павла Грабовського. Особливість українського просвітницького реалізму на тлі західноєвропейських літератур.

Історичні передумови виникнення реалізму в чеській літературі. Проза Б. Нємцовой як основоположний фактор розвитку чеської реалістичної літератури. Розвиток самоідентифікації чехів як нації на прикладі повісті Б. Нємцовой "Babička". Питання протиставлення німецької і чеської культур. Б. Нємцова та Україна. Генерація майовців, руховців, люмировців. "Povídky malostranské" Я. Неруди — результат утвердження реалізму в чеській літературі. Зародження чеського соціального роману. Творчість Я. Арбеса. Суть та особливості гібридного жанру "романетто". 4. Романетто Я. Арбеса "Newtonův mozek". Творчість Св. Чеха та його сатирична повість "Pravý výlet pana Broučka do Měsíce". Історичні романи А. Їрасека. спільні та відмінні риси чеського та українського реалізмів

Модуль 2.

Тема 5. Розвиток модернізму українській та чеській літературах.

Модернізм в українській літературі: течії, представники, твори. Основні течії українського модернізму. Головні представники українського модернізму: Леся Українка ("Лісова пісня", "Камінний господар", "Бояриня"), Михайло Коцюбинський ("Intermezzo", "Тіні забутих предків"), Олександр Олесь ("З журбою радість обнялась", "Чари ночі"), Василь Стефаник ("Камінний хрест", "Новина"), Михайль Семенко "Дерзання", "Кобзар", Ольга Кобилянська "Земля", "В неділю рано зілля копала". Маніфест "Чеська модерна" (1895) Автори (Томаш Масарик, Йозеф Сватоплук Махар, Франтішек Ксавер Шалда, Отакар Бржезіна), ідея, значення. Основні течії чеського модернізму. Головні представники чеського модернізму

Тема 6. Українська та чеська літератури в міжвоєнний період

Українська література в міжвоєнний період (1918–1939). Історичний контекст. Українська література в УРСР. "Розстріляне відродження". Течії та групи. Основні представники та їх твори. Українська література Західної України. Особливості, представники та твори. Українська література Закарпаття та Буковини. Основні теми міжвоєнної української літератури. Чеська література в міжвоєнний період (1918–1939). Історичний контекст. Головні особливості чеської літератури міжвоєнного періоду. Течії та представники. Авангардизм і група Devětsil. Реалізм і соціальна література. Екзистенціалізм і психологічний роман. Сатира та гумор. Особливості стилю міжвоєнної чеської літератури.

Тема 7. Розвиток української та чеської літератур у 2 половині XX століття

Період 1945 – 1948 рр. Культурно-політична боротьба. Періодизація всього періоду розвитку літератури після 1945 р. Становище в чеській літературі після лютого 1948 р. Чеська поезія після 1945 р. Основні напрями та тенденції повоєнної прози. Офіційна література. Шляхи літератури «будівництва соціалізму». Відлига у 60-их роках, нове покоління письменників. Ситуація після 1968 року (празька весна), період т.зв. нормалізації. Поділ літератури на офіційну, літературу екзилу та самвидав.

Тема 8. Українська та чеська літератури крайнього тридцятиліття

- Сучасна українська література після 1991 року й до сьогодні: Ліна Костенко, Дмитро Павличко, Юрій Винничук, Дмитро Кремініь, Оксана Забужко, Сергій Жадан, Юрій Андрухович, Тарас Прохасько та ін.
- Сучасна чеська література від року 1989 (після Оксамитової революції) і до сьогодні: злиття трьох гілок літератури, генераційний поділ письменників, Мілан Кундера, Й.Шкворецький, Е.Кантуркова, М. Урбан, Я. Тополь, М. Вівег.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	У тому числі					
	Усього	лекції	практичні	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
Модуль 1						
Літератури від найдавніших часів до кінця XIX століття						
Тема 1. Особливості історичного розвитку української та чеської літератур. Періодизація історії української та чеської літератур.	9	2	2			5
Тема 2. Класицизм в українській та чеській літературах	9	2	2			5
Тема 3. Особливості розвитку романтизму в українській та чеській літературах	9	2	2			5
Тема 4. Особливості реалізму в українській та чеській літературах	16	4	4			8
<i>Модульна контрольна робота</i>	2	2				
Разом за модуль	45	12	10			23
Модуль 2						
Літератури у XX – поч. XXI столітті						
Тема 5. Розвиток модернізму українській та чеській літ	9	2	2			5
Тема 6. Українська та чеська літератури в міжвоєнний період	16	4	4			8
Тема 7. Розвиток української та чеської літератур у 2 половині XX століття	9	2	2			5
Тема 8. Українська та чеська літератури крайнього тридцятиліття	9	2	2			5
<i>Модульна контрольна робота</i>	2	2				
Разом за модуль	45	12	10			23
Разом	90	24	20			46

6.3. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1.	Особливості історичного розвитку української та чеської літератур. Періодизація історії української та чеської літератур.	2
2.	Класицизм в українській та чеській літературах	2
3.	Особливості розвитку романтизму в українській та чеській літературах	4
4.	Особливості реалізму в українській та чеській літературах	2
5.	Розвиток модернізму українській та чеській літературах	2
6.	Українська та чеська літератури в міжвоєнний період	2
7.	Розвиток української та чеської літератур у 2 половині ХХ століття	2
8.	Українська та чеська літератури крайнього тридцятиліття	2
	Разом	20

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1.	Вплив християнства на розвиток писемності. Літописання як основна форма ранньої літератури	5
2.	Драматичні твори українського класицизму. рукописи Краловедворський та Зеленогорський.	5
3.	„Українські школи“ в чужих романтичних літературах . Роль літератури в пробудженні національної свідомості. Героїзм українського козацтва. Народні традиції, пісні та легенди в літературі романтизму.	5
4.	Просвітницький реалізм в українській літературі. Розвиток самоідентифікації чехів як нації на прикладі повісті Б. Немцовой “Babička”.	8
5.	Вплив модернізму на розвиток сучасних української та чеської літератур.	5
6.	Українська література Закарпаття в міжвоєнний період. Тема Закарпаття у творчості чеських письменників міжвоєнного періоду (К.Чапек, І.Ольбрахт, С.К.Нойман).	8
7.	Спільні та відмінні риси української та чеської літератур в 60-их роках ХХ століття	5
8.	Сучасна українська література в чеських перекладах. Сучасна чеська література в українському дискурсі. Значення українсько-чеського діалогу в сучасному культурному просторі.	5
	Разом	46

Самостійна робота включає: опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем питань, що передбачені для самостійного опрацювання; поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; анотація опрацьованої наукової літератури, статей, досліджень; підготовка до

практичних занять; читання художніх творів; систематизацію вивченого матеріалу перед підсумковим контролем; тощо.

6.5. Індивідуальні завдання

До індивідуальної роботи у процесі вивчення навчальної дисципліни відносяться творчі й індивідуальні навчально-дослідні завдання, зокрема: підготовка рефератів та їх презентація; підготовка доповідей, мультимедійних презентацій; пошук у комп'ютерних мережах додаткового навчального матеріалу до запропонованих викладачем тем, підготовка «Щоденника читача».

Індивідуальна робота здобувача також передбачає набуття фахових компетентностей в неформальній освіті, зокрема через навчання на акредитованих освітніх онлайн-платформах (навчальні курси літературознавчого спрямування, наявність сертифіката).

7.ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ,ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Програмне забезпечення: інформаційні технології та засоби електронного навчання: Microsoft Office; система електронного навчання Moodle, внутрішня корпоративна електронна пошта УжНУ; електронний репозитарій ДВНЗ «УжНУ» <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui>, сайт УжНУ <https://www.uzhnu.edu.ua>, інформаційні ресурси в мережі Інтернет

Обладнання: художні тексти, підручники, навчальні посібники, літературознавчі словники.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Історія української літератури XIX ст.: У 2 кн. / За ред. М.Г. Жулинського. К.: Либідь, 2006.
2. Історія української літератури XX століття: У 2 кн.: Навчальний посібник для філолог. фак. вузів /В.Г. Дончик, В.П. Агєєва, Ю.І. Ковалів та ін. 2-е вид., стерео. К.: Либідь, 1994. Кн.1. 782 с. Кн.: 2. Ч.2. 510 с.
3. Петріца Н.М. Українська та чеська літератури: порівняльний аспект: навчально-методичний посібник для здобувачів ОПП «Чеська мова та література» ОС бакалавр галузі знань 03 «Гуманітарні науки» спеціальності 035 «Філологія» спеціалізації 035.038. «Слов'янські мови та літератури (переклад включно) перша - чеська». Ужгород, 2024.
4. Чижевський Д. Порівняльна історія слов'янських літератур. Київ: Академія, 2005. 288 с.
5. Balajka B. Přehledné dějiny literatury I. Praha, Fortuna, 2022. 240 s.
6. Česká literatura od počátků k dnešku (J. Lehár, A. Stich, J. Janáčková, J. Holý). Praha, LNL. 3. vyd. 2021. 1088 s.

Допоміжна

1. Єфремов С. Історія українського письменства. К.: Феміна, 1995. 688 с.
2. Харчук Р. Сучасна українська проза: постмодерний період. К.: ВЦ «Академія», 2008. 248 с.
3. Хрестоматія укр. л-ри та літ. критики XX століття : Навч. пос. / Упоряд. В. Яременко. К.: Аконті, 2003. Кн.1. 799 с.; Кн.2. 799 с.

4. Janoušek P. a kol. Dějiny české literatury v Protektorátu Čechy a Morava. Praha, Academie, 2022. 736 s.
5. Janoušek P. [Dějiny české literatury 1945-1989](#). Praha, Academie, 2008. 980 s.
6. Soukal J. Přehled dějin literatury. Díl 1-4. Praha, SPN, 2006.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

<http://www.filolog.in.ua/> філологічний простір

<http://litmisto.org.ua>

<http://litakcent.com/category/litakcent-roku>

<http://www.ukrlib.com.ua>

<http://litclub.org.ua>

Ústav české literatury AV ČR <https://ucl.cas.cz/>

Archiv literárních časopisů ÚČL AV ČR: <http://archiv.ucl.cas.cz>

Elektronické informační zdroje Univerzity Palackého: <http://ezdroje.upol.cz/ezdroje>

Portál české literatury www.czlit.cz

Slovník české literatury po roce 1945 www.slovníkceskeliteratury.cz

iLiteratura (www.iliteratura.cz), Čítarny: <http://citarny.cz>